

Република Србија
Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре
Министарство за људска и мањинска права и друштвени дијалог
Министарство финансија
Сектор за уговарање и финансирање
програма из средстава Европске уније

Овај пројекат финансира
Европска унија

#ЕУ
ЗА ТЕБЕ

ЕУ ПОДРШКА УНАПРЕЂЕЊУ УСЛОВА ЖИВОТА РОМА

Број 1

<http://roma-housing.euzatebe.rs/>

Техничка помоћ за унапређење социо-економских услова живота ромске популације

Скраћени назив пројекта: ЕУ подршка унапређењу услова живота Рома

Вредност пројекта: € 2.681.290

Трајање: март 2019 - март 2021.

Извор средстава: ИПА 2014

Пројекат је финансиран средствима Европске уније и кофинансиран средствима Владе Републике Србије

Пројекат има за циљ да подржи одрживо унапређење социјалне инклузије Ромкиња и Рома кроз даље улагање у одрживе облике становања, већу доступност образовног система ромској деци и јачање националних механизма инклузије Ромкиња и Рома на локалном нивоу.

Очекивани резултати:

- Ажурирање националне ГИС базе података о подстандардним ромским насељима.
- Одабир подстандардних ромских насеља и израда урбанистичке и техничке документације неопходне за унапређење услова становања и социјалне инклузије Ромкиња и Рома у локалним самоуправама, која може бити коришћена за конкурисање за средства из будућих фондова.
- Пружање подршке локалним самоуправама за припрему концепата и пројеката за конкурисање за будуће ЕУ и друге фондове и изградњу капацитета локалних и националних кадрова у постизању одрживости пројектних резултата, кроз обуке, размену искустава и представљање добрих међународних и локалних пракси.
- Остваривање сарадње са локалним самоуправама и заједнички рад на даљем унапређењу локалних механизма за инклузију Ромкиња и Рома кроз подршку постојећим и формирање нових мобилних тимова, унапређење локалног стратешког оквира и унапређење знања релевантних актера на локалном нивоу.

Сарадња са 35 градова и општина за боље услове живота Ромкиња и Рома

Активности пројекта спроводе се у 35 локалних самоуправа широм Србије и усмерене су на унапређење услова живота Ромкиња и Рома у нашој земљи.

Градови и општине којима пројекат пружа подршку су: Ада, Апатин, Аранђеловац, Бачка Паланка, Беочин, Бољевац, Бор, Босилеград, Чока, Кањижа, Кикинда, Костолац, Краљево, Лебане, Лесковац, Лозница, Неготин, Ниш, Нови Пазар, Нови Сад, Оџаци, Параћин, Пирот, Смедерево, Смедеревска Паланка, Сомбор, Сремска Митровица, Суботица, Свилајнац, Шабац, Трстеник, Власотинце, Врање, Врњачка Бања и Вршац.

Предлог за сарадњу са овим локалним самоуправама заснован је на оцени стања у подстандардним ромским насељима, али и на основу спремности локалних самоуправа (корисници пројекта) да у складу са локалним стратегијама активно спроводе мере за инклузију Рома, укључујући и оне мере које се односе на унапређење услова живота у овим насељима.

Одлуку о избору градова и општина са којима пројекат ради донео је Управни одбор пројекта, а на предлог пројектног тима. Управни одбор чине Министарство финансија, Сектор за уговарање и финансирање програма из средстава Европске уније (уговорно тело пројекта), Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре и Министарство за људска и мањинска права и друштвени дијалог (главне корисничке институције пројекта).

Урбанистичко-техничка документација

Имајући у виду да је пројекат конципиран тако да поред израде урбанистичке и техничке документације пројектни тим упоредо ради и на развоју капацитета запослених у локалним самоуправама у овим областима, ова два процеса се током спровођења пројекта одвијају паралелно.

Да би се урбанистичка документација припремила, прва фаза у том процесу је избор одговарајућег планског документа, што се ради у блиској сарадњи са представницима локалних власти. Подршка коју локалне власти добијају подразумева пружање савета стручњака о врсти и садржају планских и урбанистичких докумената као и неопходним процедурама за њихово покретање, припрему и усвајање.

У раду са локалним самоуправама, посебна пажња посвећује се учешћу грађана у процесу припреме урбанистичке документације и планова пресељења, што се остварује кроз организацију јавних расправа и различите видове упитника. Упоредо са овим, пројекат доприноси унапређењу знања и развоју капацитета запослених у одељењима урбанизма, инвестиција или економског развоја.

У сарадњи са представницима 35 локалних самоуправа које добијају подршку пројекта, до сада је идентификовано 30 урбанистичких или урбанистичко-техничких докумената које треба припремити, мада ће пуни развој документације зависити од доступности улазних података, катастарско – топографских подлога, геотехничких елабората и одговарајућих одлука које доноси локална самоуправа.

Одређени број локалних самоуправа већ је донео или је у процесу доношења одлука о приступању изради планова генералне и детаљне регулације (Аранђеловац, Кикинда, Лесковац, Пожаревац), што омогућава да се пројектни тим ангажује на припреми урбанистичке и техничке документације.

Експерти ангажовани на пројекту раде на припреми шест урбанистичких пројеката (за Костолац, Неготин, Смедеревску Паланку, Вршац, Лозницу) и пет планова препарцелације (два за Костолац и по један план за Смедеревску Паланку, Нови Сад и Кикинду).

Поред урбанистичке документације, тим стручњака ангажованих на пројекту, на основу идентификованих потреба градова и општина који су обухваћени пројектном подршком, припрема предлоге пројеката и техничку документацију у области становања и комуналне инфраструктуре. У претходном периоду, анализирани су услови и започет рад на припреми идејних решења за потребе социјалног становања у Новом Саду, Вршцу, Бољевцу, Неготину, Оџацима, Лозници и Смедеревској Паланци односно припреми пројеката за извођење у Свилајнцу и Краљеву. У оквиру пројеката за унапређења комуналне инфраструктуре, тим експерата ради на припреми техничке документације за улице, водовод, канализацију и јавно осветљење, а неки од примера су вакуумска канализација у Апатину, путеви у Костолцу, водоводна и канализациона мрежа у Вршцу.

Пројектни тим је идентификовао потребе локалних самоуправа и у наредном периоду ће, у зависности од документације коју треба да доставе локалне власти, настојати да развије техничку документацију за:

- Просторе за социјално становање за око **600 породица** - развој техничке документације је први корак у трајног решавању стамених проблема за преко **2 000 Рома и Ромкиња** који живе у подстандардним ромским насељима
- **Три** друштвена центра и **два** спортска/дечја игралишта
- Обданиште
- **33 км** комбиноване инфраструктуре
- **23 км** канализације
- **5 км** улица

Процењена вредност идентификованих стамбених и инфраструктурних пројеката је преко 50 милиона евра.

Социјална инклузија

Поред припреме пројектно-техничке документације, градовима и општинама ће кроз обуке, менторску подршку и размену искустава са другим локалним срединама бити пружена подршка и у успостављању система за одабир, пресељење и припрему ромских породица за промену начина становања и инклузију на новој локацији. Додатно, пројектни тим ће кроз менторски рад и обуке намењене мобилним тимовима и запосленима у управама радити на унапређењу начина функционисања и рада локалних механизма за инклузију Рома.

ГИС база података о подстандардним ромским насељима

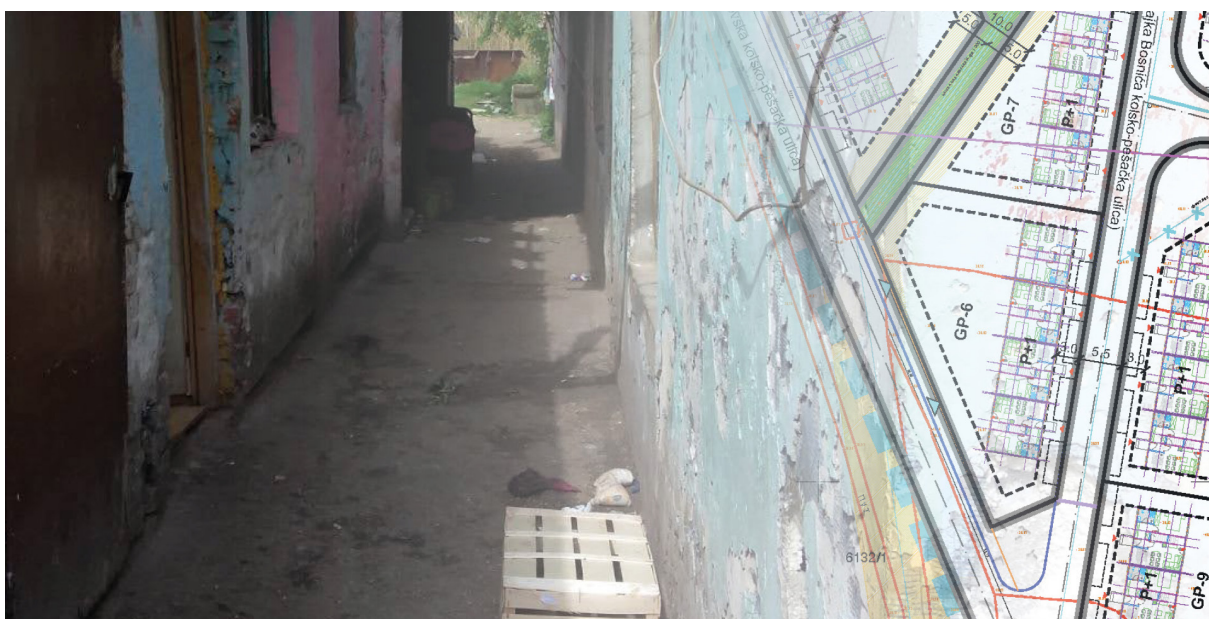
Градови и општине који су укључени у пројекат исказали су спремност да доставе податке о 115 подстандардних ромских насеља, како би ти подаци били коришћени за ажурирање националне ГИС базе. База података о подстандардним ромским насељима попуњава се захваљујући сарадњи пројекта, локалних власти и мобилних тимова, а она представља неопходан предуслов за ефикасно и ефективно доношење инвестиционо-акционих одлука од стране ресорног министарства у правцу унапређења положаја ромске заједнице у Србији.

Подршка у припреми пројеката

За све градове и општине, кориснике пројекта, планирана је организација обука на тему припреме пројеката у складу са ПРАГ процедурама. Обука ће бити организована кроз 3 модула са доста практичног рада - дефинисање пројектне идеје која повезује инфраструктурна са економским и питањима бољег приступа јавним услугама, припрема концепта и комплетног пројекта према формуларима који се користе за ИПА пројекте. Поред обука, кроз пројекат је омогућена и менторска подршка за припрему предлога за финансирање за конкретне донаторске позиве.

Формиран мобилни тим за инклузију Рома у Неготину

У циљу унапређења положаја и бољег укључивања Ромкиња и Рома у друштвено-економски живот локалне заједнице, Општина Неготин је кроз пројекат „ЕУ подршка унапређењу услова живота Рома“ формирала Мобилни тим за инклузију Рома. Почетком јула 2020. године, донета је општинска Одлука о формирању овог стручног саветодавног тела, које ће радити на унапређењу међусекторске сарадње на локалу, како би се обезбедила боља доступност услуга и лакше остваривање права Ромкиња и Рома који живе на територије општине. У рад мобилног тима укључени су представници управе, општинског већа, Центра за социјални рад, образовних институција, здравственог центра, локалне филијале НСЗ, као и цивилног сектора.

Мобилни тим за социјалну инклузију Ромкиња и Рома ће радити на припреми и спровођењу локалног акционог плана за социјално укључивање Ромкиња и Рома (ЛАП), биће задужен за испитивање потреба и прикупљање података о ромској заједници у општини, као и за размену информација од значаја за унапређење положаја ромске популације. Читав низ овако планираних активности ће довести до унапређења остваривања права и повећања социјалне укључености Ромкиња и Рома у свим приоритетним областима. Пројекат ће у наредном периоду, кроз различите обуке, наставити да подржава и оснажује чланове мобилног тима, а исти овај тим може очекивати пуну подршку пројекта приликом прикупљања података и током израде ЛАП-а.

Поред успостављања институционалног и стратешког оквира за инклузију Ромкиња и Рома на локалу, Пројекат наставља сарадњу са тимом Неготина на припреми урбанистичког пројекта и техничке документације за објекте социјалног становања и комуналне инфраструктуре. У складу са приоритетним потребама за стамбеним простором, пројектни тим ће припремити пројектно-техничку документацију за изградњу објеката социјалног становања за преко 30 породица, као и документацију за око 6 километара улица и комуналне инфраструктуре.

Припремљена техничка документација за изградњу улица у подстандардним ромским насељима у Костолцу, Параћину и Власотинцу

Један од важних аспеката пројекта „ЕУ подршка унапређењу услова живота Рома“ је развој техничке документације за одрживо унапређење услова становања у подстандардним ромским насељима у Србији. У претходном периоду, за потребе општина Костолац, Параћин и Власотинце, пројектни тим је припремио пројекте за извођење за 12 улица, чија укупна дужина прелази 3.5 км. Све ове улице, најчешће спонтано настале у насељима се тек периодично одржавају и у прилично су лошем стању. Реч је заправо о утабаним земљаним или путевима насутим шљунком, углавном без пешачких стаза, а не о асфалтираним улицама.

Изградња улица у подстандардним ромским насељима Текијско брдо (Параћин), Црни Марко (Власотинце) и Дидино Насеље (Костолац) омогућиће становницима ових насеља бољу везу са остатком општине, односно бољи приступ услугама локалне

самоуправе и образовању. Са друге стране, одговарајуће улице обезбеђују лакши приступ јавним комуналним предузећима у ове средине, односно, захваљујући изграђеној уличној мрежи, биће омогућене адекватне комуналне услуге у поменутим насељима. Додатно, уз изградњу улица, планирана је и изградња кишне канализације и повезивање на канализациону мрежу, чиме ће се спречити плављења околних средина.

За сваку од три локалне самоуправе, техничка документација је направљена тако да чини сет техничких докумената, појединачно припремљених за сваку улицу. Техничку документацију пројектни тим је припремио на овакав начин јер се тако локалним самоуправама омогућава фазно извођење радова, у складу са финансијским могућностима.

Бољевац - формиран Мобилни тим за инклузију Рома

Општина Бољевац је кроз пројекат „ЕУ подршка унапређењу услова живота Рома“ формирала Мобилни тим за инклузију Рома. Општинском одлуком је формирано ово стручно тело Општинског већа које броји седам чланова, међу којима су координатор за ромска питања и представници центра за социјални рад, дома здравља, националне службе за запошљавање, образовних и организација цивилног друштва. Општина је свакој од институција и организација које су укључене у рад Мобилног тима упутила званичан допис да именује чланове који ће их представљати у раду овог тела.

У наредном периоду, Мобилни тим ће радити на припреми новог локалног акционог плана (ЛАП) за социјалну инклузију Ромкиња и Рома. До сада су прикупљени демографски и социо-економски подаци о три подстандардна ромска насеља– Боговина, Гај и Луково, а ове информације биће искоришћене као основа за процену потреба и припрему новог ЛАП-а. Према попису из 2011. године, на територији општине живи око 2.2%, односно 287 припадника ромског становништва.

Локалним акционим планом биће обухваћени сви изазови са којима се суочавају припадници ромске заједнице, и садржаће скуп мера и активности који треба да доведу до унапређења остваривања права и повећања социјалне укључености Ромкиња и Рома. Дефинисањем мера ЛАП-а, локална самоуправа ће настојати да унапреди положај рома у области становања, здравства, образовања и запошљавања. ЛАП представља организован напор да се врло сложена и бројна питања рома у општини Бољевац решавају на ефикасан начин и уз мобилизацију свих расположивих људских и материјалних ресурса. Локални акциони план ће обухватати период од 2021-2024. године.

Мобилни тим ће добити пуну подршку Пројекта приликом прикупљања података и током процеса израде ЛАП-а, а кроз обуке које су планиране за чланове Мобилног тима, упоредо ће се радити на подизању капацитета читавог тима.

Поред тога, на основу идентификованих потреба општине, тим стручњака ангажованих на пројекту ради на припреми техничке документације за реализацију стамбених решења, односно стамбене зграде са 28 станова која би требало да прими 112 станара (што је безмало 40% од укупног броја ромског становништва на територији општине). На овај начин био би решен највећи део потреба општине за смештајем ромских породица, а све са циљем унапређења услова живота Рома и Ромкиња у Бољевцу.

Материјал је направљен у оквиру пројекта „ЕУ подршка унапређењу услова живота Рома“ који финансира Европска унија, а кофинансира Влада Републике Србије. За садржину овог материјала искључиво је одговоран пројекат „ЕУ подршка унапређењу услова живота Рома“ и та садржина нипошто не изражава званичне ставове Европске уније.